

תלמודו בידו

דף ב עמוד א

א] מאימתי מזכירים בתפילת שמונה עשרה "מוריד הגשם", ומדוע ?

ב] מהיכן ידע התנא שיש חיוב הזכרת גשמים ששאל "מאימתי מזכירים" ?

ג] מהו לשון "גבורות גשמים" ?

ד] מנין שיש להזכיר גבורות הגשמים בתפילה ?

א] ר' אליעזר: מיום טוב ראשון של חג הסוכות.

ואף שגשמים בחג הם סימן קללה [שאין הקב"ה חפץ בישיבתנו בסוכה].
אין זו שאלת גשמים [כאמירת ותן טל ומטר], אלא רק הזכרת גבורות ה' שמוריד גשם בזמנו, אחר חג הסוכות.

ר' יהושע [במשנה]: מיום טוב אחרון של חג [שמיני עצרת, בתפילת שחרית (רש"י ג.)].
שאין מזכירים גבורת ה' שלא בזמנה, שאם כן יזכירו גם בימות החמה.
[ולר' אליעזר אכן מותר להזכיר גשמים כל השנה, אך מחג הסוכות חובה].

ר' יהודה: שליח הציבור מזכיר גשמים בתפילת מוסף של שמיני עצרת.
ר' יהושע [בברייתא (דף ב:)]: משעה שהניחו את הלולב ביום השביעי של חג.

ב] מדברי המשנה במסכת ראש השנה "בחג הסוכות נידונים על המים".
ומיד אחר כך במסכת תענית דנים אימתי יש להזכיר ענין המים שיבואו לברכה.

ג] גשמים יורדים בגבורה. ונלמד בגזרה שוה "חקר חקר" מבריאת העולם, ועל הבריאה נאמר "נאזר בגבורה".

ד] מסמיכות "לעבדו בכל לבבכם" [ועבודה שכלב זו תפילה], ל"ונתתי מטר ארצכם בעתו".